

РЕШЕНИЕ

№ 155

гр. Пловдив, 16.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 2-РИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на двадесет и втори март през две хиляди двадесет и
четвърта година в следния състав:

Председател: Нестор Сп. Спасов

Членове: Емилия Ат. Брусева
Меденка М. Недкова

при участието на секретаря Красимира Хр. Н. Кутрянска
като разгледа докладваното от Нестор Сп. Спасов Въззивно търговско дело
№ 20245001000100 по описа за 2024 година

Производство по чл. 258 и сл. ГПК.

Повод за започването му е изходяща от К. Г. Д., ЕГН *****, гр.П.,
ул."Д." №*, ет.*, ап.* и Г. А. Х., ЕГН *****, гп.П., ул."В." №*, ет.*, ап.*
въззивна жалба против постановеното от Пловдивския окръжен съд по т. дело
№ 654/2020 г. решение №260063 от 19.12.2023 г. в частите с които се:

1. ОТХВЪРЛЯТ предявените от К. Г. Д., ЕГН *****, гр.П.,
ул."Д." №*, ет.*, ап.* и Г. А. Х., ЕГН *****, гп.П., ул."В." №*, ет.*, ап.*
в качеството им на правоприменици на починалата след завеждане на делото
ищца В.Г.П., ЕГН ***** искове, против ЗК „Л.И.“ АД, ЕИК ***, гр.С.,
бул."С.ш." №** за осъждането на дружеството да им заплати обезщетение за
неимуществените вреди претърпени от В.Г.П. вследствие на ПТП настъпило
на 11.09.2020 г. в гр.В. на ул."Г.К." и бул."Ц.О." виновно причинено от
И.В.М. като водач на автобус, рег.№***, марка „Ф.“, модел „К.“, за което
МПС към датата на настъпване на произшествието има сключена валидна
застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ с ответното

застрахователно дружество в размер на по 15 000 лв. за всеки от тях ведно със законната лихва за забава върху сумата, считано от 01.10. 2020 г. до окончателното ѝ изплащане, които се равняват на разликата между сумата дължимата им се според тях от 45 000 лв. и присъдените с решението по 30 000 лв. на всеки от ищите.

2. ОТХВЪРЛЯТ предявените от К. Г. Д., ЕГН *****, гр.П., ул."Д." №*, ет.*, ап.* и Г. А. Х., ЕГН *****, гп.П., ул."В." №*, ет.*, ап.* искове против ЗК „Л.И.“ АД, ЕИК ***, гр.С., бул."С.ш." №** за осъждането на дружеството да им заплати обезщетение за претърпените от тях неимуществените вреди от смъртта на майка им В.Г.П. на 23.11.2020 г. настъпила вследствие на ПТП станало на 11.09.2020 г. в гр.В. на ул."Г.К." и бул."Ц.О." виновно причинено от И.В.М. като водач на автобус, рег.№***, марка „Ф.“, модел „К.“, за което МПС към датата на настъпване на произшествието има сключена валидна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ с ответното застрахователно дружество в размер на по 80 000 лв., ведно със законната лихва за забава върху същата, считано от 17.12.2020 г. до окончателното ѝ изплащане, което се равнява на разликата между сумата от по 180 000 лв. и присъдените им от ПОС с решението по 100 000 лв.

В жалбата се излагат подробни съображения за неправилност и незаконосъобразност на решението в обжалваните части, иска се отмяната му и постановяване на друго уважаващо исковите и за сумите предмет на обжалване. Съответно с оглед на това се иска и изменение на същото в частта за разносните съобразно допълнително присъдените обезщетения.

Насрещната страна намира жалбата за неоснователна.

Подобно е и становището на ЗД „Б.И.“ АД, ЕИК ***, гр.С, ул.Д.В." №* участващ по делото в качеството си на трето лице помагач на страната на ответника.

Съдът след като се запозна с актовете предмет на обжалване и събраните по делото доказателства намери за установено следното:

На 12.10.2020 г. в Пловдивския окръжен съд е постъпила изходяща от В.Г.П., ЕГН *****, гр. П. искова молба против ЗК „Л.И.“ АД ЕИК ***, гр.С..

По повод на същата е било образувано т. дело № 654/2020 г. На 27.11.2020 г. ищцата по делото е починала и на нейно място с определение от 11.12.2020 г. като ищци са конституирани децата й К. Г. Д., ЕГН *****, гр. П. и Г. А. Х., ЕГН *****, гр. П. в качеството им на нейни наследници.

В обстоятелствената част на същата се говори за това, че на 11.09.2020 г. в гр. В., на ул. „Г.К.“ и бул. „Ц.О.“ е настъпило ПТП, с участието на две МПС:

- автобус рег.№***, марка „Ф.“, модел „К.“, управляван от лицето И.В.М. и

- лек автомобил рег.№ ***, марка „П.“, модел *, управляван от С.П. Д..

Относно причините за ПТП-то е посочено, че водачът на автобуса в разрез с правилата за движение по пътищата преминал на червен сигнал на светофарната уредба намираща се на кръстовището образувано от ул. „Г.К.“ и бул. „Ц.О.“ и бил блъснат от навлезлия в кръстовището на зелен сигнал на светофара лек автомобил П.. Споменава се за съставен КП за ПТП с пострадали лица № *** на ОД на МВР В., в който било посочено, че виновен за инцидента е водачът на автобуса.

Като пътник в автобус рег.№***, марка „Ф.“, модел „К.“, ищцата В.Г.П. получила телесни увреждания, намиращи се в пряка причинно-следствена връзка с настъпилото ПТП изразяващи се във фрактура на тялото на Тх 3 /трети гръден прешлен/ с костни фрагменти, проникващи към гръбначния канал, фрактура на десния трансверзален израстък, дъгите и спинозния израстък на Тх 3, фрактура на горната дискална повърхност на Тх 4, подкожен хематом темпо париеално вдясно, фрактура на носни кости, фрактури аксимеларни на трета и пета десни ребрени дъги, фрактура на главичката на дясна трета ребрена дъга, контузия на бял дроб, спондилозни промени с ръбови остеофити и остеохондроза на С 4- 5- 6- 7.

На 11.09. 2020 г. П. претърпяла хирургична интервенция под обща анестезия в клиниката по неврохирургия в МБАЛ „С. А. В.“ АД и на прешлените била поставена дорзална и дорзолумбална остеосинтеза.

На 25.09.2020 г. тя била изписана от болничното заведение в ясно съзнание, контактна, адекватна, в състояние на долна параплегия и с

предписание за лечение на образуваните декубитални рани.

На база изложеното е посочено, че ищцата търпи множество негативни изживявания от получените тежки травми и последиците от същите, поради което всички изпитани болки и страдания следва да бъдат обезщетени от лицето, което с виновното си поведение предизвикало инцидента - шофьорът на автобуса.

В тази връзка е посочено, че към момента на ПТП - то за управляваното от виновния водач МПС имало сключен под формата на полица с ответника застрахователен договор за застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“, което съобразено с чл. 432 от КЗ давало основание обезщетението да се търси пряко от застрахователя.

На тази база е отправено искане за осъждането на ответното застрахователно дружество да заплати на ищцата обезщетение в размер на 490 000 лв. ведно със законната лихва от 11.09.2020 г. до окончателното изплащане.

В отговора на така описаната искова молба ответното дружество не е оспорило, че към момента на ПТП-то е имало валидно сключен с него договор по риска „Гражданска отговорност на автомобилистите“ за автобус рег.№***, марка „Ф.“, модел „К.“ и че водачът му към онзи момент е от кръга на застрахованите по този договор лица. Независимо от това е изразил становище за недопустимост, респ. неоснователност на исковата претенция.

Недопустимостта е изведена и това, че предвиденият в КЗ срок за доброволно уреждане на спора не е изтекъл, което правело пък искът недопустим с оглед текста на чл. 498, ал. 3 от ГПК.

По същество на спора е заявено оспорване на всички фактически твърдения наведени с ИМ.

На тази база е оспорен описаният с ИМ механизъм за настъпване на ПТП - то и е подчертано, че не са налице предпоставките за ангажиране отговорността по чл. 45 от ЗЗД на застрахования при ответника водач. В тази връзка е посочено, че той не е нарушил правилата за движени, т.е. няма противоправно поведение.

Посочено е и че травмите на ищцата са получени вследствие на собственото ѝ поведение поради неизпълняване указанията на шофьора и

персонала обслужващ автобуса да не стои на стъпалата или на други опасни места. Така според ответника тя не е имал достатъчно устойчиво положение, загубила е равновесие, което пък е единствената причина за получените травми.

В хода на тези разсъждения е посочено, че ако все пак се установи, че водачът на автобуса е имал виновно и противоправно поведение, то се прави възражение за съпричиняване на вредоносния резултат с оглед вече описаното по-горе поведение на първоначалната ищца.

С подадената в срок ДИМ са направени уточнения и пояснения на ИМ относно това, че покойната вече ищца получила съчетана черепно-мозъчна травма, гръдна травма и гръбначно-мозъчна травма.

Черепно-мозъчната травма се изразявала в мозъчно сътресение /мозъчна контузия в лека степен/, субарахноидна хеморагия вдясно челно-теменно, подкожен хематом челно-теменно вдясно, фрактура на носните кости. Тя била лекостепенна, протекла с умерена общо мозъчна симптоматика и липса на спомен за инцидента, като не били отчетени последващи усложнения. Същата представлявала временно разстройство на здравето неопасно за живота.

Гръдната травма се изразявала в контузия на гръдния кош, фрактура на 3-то и 5-то ребро, контузия на белия дроб двустранно. Причинила остри дихателни нарушения /диспнея/, наложила реанимационно лечение по спешност, включително и интубация и апаратно дишане. Същата представлява разстройство на здравето временно опасно за живота.

Гръбначно-мозъчната травма се изразявала във фрактура - луксация Тх 3 – Тх 4, контузия и притискане на гръбначния мозък на същото ниво, пълно обездвижване на долните крайници, обезчувствяване на тялото, нарушен тазово - резервоарен контрол. Проявила се още в началото с долна параплегия, анестезия от проводников тип от ниво Тх4, включвала фрактура на тялото на Тх3 /трети гръден прешлен/ с костни фрагменти, проникващи към гръбначния канал, фрактура на горната дискална повърхност на Тх4, фрактура на дъгите, бодилестите и страничните израстъци на Тх3 и Тх4 двустранно, фрактура - луксация на фасетните стави Тх3 - Тх4 двустранно, разкъсване на жълтата връзка Тх3 и Тх4 двустранно и на супра- и интерспинозната връзка Тх 2- 3- 4- 5, разкъсване на твърдата гръбначно-

мозъчна обвивка и изтичане на бистър ликвор.

Тази травма предизвикала трайно затруднение на движенията на снагата за повече от 30 дни, а в съчетание с настъпилите в пряка връзка с нея усложнения представлявала постоянно общо разстройство на здравето, опасно за живота.

На 11.09. 2020 г. на П. претърпяла хирургична интервенция под обща анестезия от 13,40 до 16,30 ч. По време на същата била извършена ламинектомия на Тх 3 Тх 4 и частична на Тх 2, двустранна фасетектомия Тх 3-Тх 4. Установили се тежко контузени нервни коренчета в областта на ламинектомията двустранно, предна компресия на миелона /гръбначния мозък/ на ниво Тх 3 и се наложило отстраняване на костен фрагмент. Визуализиран бил дефект на дурата вентрално и последвала пластика с изкуствена дура. Под рентгенов контрол била осъществена транспедикулна фиксация Тх 1- Тх 2- Тх 5-Тх 6 хемостаза и лаваж ... пасивен дренаж и послоен шев на оперативната рана, стерилна превръзка.

След операцията е била настанена в ОАИЛ за стабилизиране на състоянието. Била изписана на 25.09.2020 г. в ясно съзнание, контактна, адекватна, с долна параплегия и с предписание за лечение на образуваните декубитални рани. Била насочена за физиотерапия и рехабилитация в санаториални условия най-малко 30 дни след изписването.

След изписването П. била настанена в хоспис „Н.“ с цел оказване на медицинска помощ от специалисти и възможна по-бърза реакция при евентуално влошаване на състоянието ѝ.

На 07.10.2020 г. била приета по спешност в болнично заведение в тежко, шоково състояние с температура до 40 градуса, учестено дишане, сатурация на кислород 80 %, долна параплегия, декубитални рани, повръщане на кръв и черни изхождания. Била настанена по спешност в КАИЛ /Реанимация/, интубирана, започнато било комплексно лечение, извършени няколко кръвопреливания за корекция на анемията, била захранена и с възстановен чревният пасаж. Декубиталните рани били третираны с колоиден пластир и антидекубитален дюшек. Изписването от болницата станало на 16.10.20 г. с подобрение, добро общо състояние, афебрилна и със стабилна хемодинамика.

На 02.11.2020 г. отново била приета по спешност. Този път в клиника по

нефрология. Била в увредено общо състояние, фебрилна, сомнолентна, дезориентирана, със затруднено дишане и зловонно миризма от налична декубитална рана. След преживяното ПТП била с чести уроинфекции. На 29. 10. 2020 г. при проведено микробиологично изследване на урината бил изолиран *Pseudomonas aeruginosa*. Предвид тежко изразената дихателна недостатъчност била насочена отново към КАИЛ, интубирана, поставена на изкуствена белодробна вентилация, апаратно дишане. Започнало комплексно медикаментозно, инфузионно и субституиращо лечение.

На 23.11.2020 г. въпреки проведената в пълен обем кардиопулмонална ресусцитация /КПР, възстановяване на сърдечната и дихателна дейност/ П. починала.

Причината за смъртта била прогресивно развиващо се септично състояние в резултат на развилите се усложнения на гръбно - мозъчната травма- декубитални рани, уринарна инфекция, остър кръвоизлив от стомашна стрес - язва, довели до остра бъбречна недостатъчност, хроничен обострен пиелонефрит, сепсис /генерализиран възпалителен процес/, полиорганна недостатъчност, остра сърдечно-съдова и дихателна недостатъчност.

На база направеното уточнение отново е подчертано, че от датата на ПТП- 11.09.2020 г., до смъртта си на 23.11.2020 г., П. претърпяла изключително интензивни болки и страдания от невъзможността за самостоятелни движения на долните крайници и на тялото, обезчувствяване на тялото, липса на контрол на тазово-резервоарните функции, остри дихателни нарушения, шоково състояние във връзка със стомашен кръвоизлив от стомашни язви, чести фебрилни състояния поради развитие на уринарна инфекция, множество инвазивни медицински процедури и манипулации.

По отношение на защитните възражения на ответника в отговора е изразено становище за неоснователност на същите. Относно недопустимостта на иска е посочено, че от отправяне на претенцията на 01.10.2020 г. до застрахователя до подаването на ДИМ на 15.02.2021 г. нямало произнасяне по същата, което правело и искът към момента допустим.

В отговора на ДИМ е преповторено възражението за недопустимост. В подкрепа на същото се говори за неизтекъл рекламационен срок, нито към

момента на предявяване на иска, нито към момента на смъртта на П.. Това и факта, че този срок изтичал след смъртта сочело, че нямало как в патримониума на починалата да се породи правото на иск по отношение, на което да се приложат и разпоредбите на чл. 227 от ГПК за процесуално правоприемство.

Наред с това в отговора на ДИМ е възразено, че претендираното обезщетение е прекомерно и независимо от тежките травми не е съобразено с възрастта на пострадалата и факта, че е починала 2 м и 11 дни след инцидента.

С оглед направените от ответника възражения за недопустимост ПОС е прекратил производството по делото с определение от 08.03.2021 г.

То е било обжалвано пред ПАС и отменено с определение № 69 от 13.05.2021 г. постановено по ч.т. дело № 382/2021 г. с указания за разглеждане на спора по същество.

Преди първото по делото заседание ищците са подали молба, с която на база изготвена в хода на наказателното производство във връзка с ПТП - то АТЕ е направено уточнение на механизма на настъпване на процесното ПТП. В нея вече се говори не за автобус, а за пътническият микробус „Ф. К.“, рег. №***. Споменато е, че водачът му се движел по ул. „Г.К.“ по посока към бул. „С.“. Наближавайки кръстовището с бул. „Ц.О.“ скоростта му била 40 км.ч. Сигналът на светофарната уредба към момента на наближаване на стоп линията на кръстовището се сменил от зелен на жълт, но водачът ускорил скоростта до около 57, 6 км.ч.

По същото време по бул. „Ц.О.“ посока Окръжна болница се движел лек автомобил „П. *“, рег. № ***. Наближавайки кръстовището с ул.Г.К. за него светел забранителен сигнал. На 10,8 м. преди кръстовището с ул. „Г.К.“ за лекия автомобил светофарната уредба от светец червен сигнал се сменила на жълт и водачът ускорил автомобила, достигайки до скорост в момента на удара от 41 км/ч. Към момента на пресичане на стоп линията сигналът на светофара бил жълт.

Навлизайки в кръстовището двата автомобила се блъснали. За лекия автомобил ударът бил централен в предницата му, а за микробуса бил в лявата странична част в зоната след централната му ос на лява задна гума. Поради по- високото разположение на масовия център на микробуса след

удара той се преобърнал на дясната си страна, приплъзнал се по платното и със задната си горна част се ударил в стълб от уличното осветление.

Така направеното уточнение е допуснато от съда в първото по делото заседание и е уважена отправената след него молба на ответника за привличане като трето лице помагач на негова страна на ЗД „Б.И.” АД, ЕИК ***, гр. С.. Ответникът е конкретизирал и възражението си за съпричиняване като вече е свързал същото с пътуване без обезопасителен колан в микробуса.

Съдът е предприел действия по събиране на поисканите от страните и относими към спора доказателства.

В хода на извършване на същите е постановил и определение № 260295 от 30.03.2022 г., с което висящите пред Пловдивския окръжен съд т. дело № 654/2020 г. и т. дело № 357/ 2021 г. са съединени и разглеждането им е продължило под номера на по-ранно заведеното дело - 654/2020 г.

Търговско дело № 357/2021 г. е образувано по повод постъпила на 18.05.2021 г. в ПОС искова молба от К. Г. Д., ЕГН *****, гр. П. и Г. А. Х., ЕГН *****, гр. П. против ЗД „Л.И.“ АД ЕИК ***, гр.С..

В обстоятелствената част на същата са изложени факти и обстоятелства идентични с тези в исковата молба и ДИМ по т. дело 654/2020 г. относно настъпването на ПТП на 11.09.2020 г., участниците, виновното лице, пострадалото лице, получените травматични увреждания, лечението от същите и настъпилите по време на провеждането му усложнения. Единствената разлика между изложената в по-старата ИМ фактическа обстановка и настоящата касае периода от време между изписването от болницата на 23.09.2020 г. и последващото постъпване там на 07.10.2020 г. Във втората искова молба за този период се сочи, че ищцата не е била в Хоспис „Н.“, а в специално наета от децата ѝ квартира, където ѝ били осигурени специално легло, антидекубитален дюшек и кран за повдигане. В тази искова молба се говори и за още едно пролежаване в болница поради усложнения в периода 19.10.2020 г.-28.10.2020 г. Споменава се и че синът ѝ напуснал работата си в П. и заминал във В. да помага и гледа майка си.

Посочено е, че пострадалата В.Г.П. е починала на 23.11.2020 г. в следствие на прогресивно развиващо се септично състояние в резултат на развилите се усложнения на гръбно - мозъчната травма- декубитални рани, уринарна инфекция, остър кръвоизлив от стомашна стрес - язва, довели до

остра бъбречна недостатъчност, хроничен обострен пиелонефрит, сепсис /генерализиран възпалителен процес/, полиорганна недостатъчност, остра сърдечно-съдова и дихателна недостатъчност. На тази база е направен извод за причинно следствена връзка между инцидента причинил травмите довели до влошаване на здравето и настъпилата смърт на 23.11.2020 г.

Двамата ищци твърдят, че смъртта на майка им нанесла невъзвратими вреди. В подкрепа на това сочат, че В. била стожерът на семейството, жизнена и дейна жена, която сама ги отгледала и се грижела за тях. До катастрофата тримата били едно щастливо семейство, същата и последвалата я смърт ги лишила от морална и родителска опора и станала причина завинаги да търпят и изпитват болка от загубата на най- близкия им човек. Те изпитвали страдания не само след смъртта на майката им, но и в периода от катастрофата до настъпването ѝ виждайки как майка им страда и бавно гасне.

Сочи се, че изпаднали в депресия и имали посттравматичен стрес, изразяващи се в нарушения на съня, често главоболие и тревожност. Преди събитието били жизнени и контактни, радвали се на спокоен живот и срещи с близки и приятели. В момента били затворени и отчуждени, избягвали срещи с други хора и обичайните за всеки нормален човек срещи с приятели и стремеж към положителни преживявания.

На база изложеното е направен извод, че виновния водач следва да обезщетени неимуществените вреди.

Тук отново е споменато за наличието на застраховка и възможността ответното дружество да заплати дължимото се от деликвента обезщетение.

Сочат, че в тази връзка на 17.12.2020 г. отправили застрахователна претенция, по която в определения от законодателя срок не било направено произнасяне.

На тази база е посочено, че имат интерес да претендират обезщетеният по съдебен ред и са отправили искане за заплащане на всеки от тях по 240 000 лв. ведно със законната лихва от от 17.12.2020 г.

В отговора на тази искова молба застрахователят не е оспорил наличието на застрахователно правоотношение, а и не е правил възражения относно допустимостта ѝ.

По отношение на основателността ѝ са направени възражения

идентични с тези в отговора на исковата молба предмет на т. дело № 654/2020 г. относно липсата на предпоставките за ангажиране отговорността на застрахования по чл. 45 от ЗЗД и относно това, че ищцата е допринесла изцяло за получените увреждания с оглед собственото ѝ поведение поради неизпълняване указанията на шофьора и персонала обслужващ МПС автобуса да не стои на стъпалата или на други опасни места. Така според ответника тя не е имал достатъчно устойчиво положение, загубила е равновесие, което пък е единствената причина за получените травми.

Наред с това е посочено, че не е налице никаква причинна връзка между получените от катастрофата травматични увреждания и настъпилата по-късно смърт на ищцата. В тази връзка е споменато, че смъртта ѝ е вследствие комбинация от едновременно протичащи заболявания, възрастта на покойната, общото ѝ състояние и полаганите медицински грижи.

Заявено е и че ако все пак се установи наличието на предпоставки за отговорност на застрахования то е налице съпричиняване от страна на починалата на вредоносния резултат с оглед неспазване на споменатите по-горе указания по време на движение в автобуса.

С ДИМ от страна на ищите е изразено становище за неоснователност на направените защитни възражения на ответника и са пояснени факти относно близката връзка между ищите, починалата и начина им на живот.

Отговор на ДИМ не е подаван.

Съответно на 29.09.2021 г. по делото е постъпила молба уточняваща механизма на ПТП-то , който е описан по начин идентичен с този в уточняващата молба по другото дело, за която стана реч по.- горе.

С оглед на това уточнение и тук ответникът е поискал привличането на ЗД „Б.И.” АД, ЕИК ***, гр. С. като трето лице помагач и искането е било уважено. Конкретизирано е и че съпричиняването се изразява в пътуване без обезопасителен колан в микробуса.

Съответно съдът до момента на определението за съединяване е извършил действия по събиране на поисканите от страните и относими към спора доказателства. Такива са извършени и след това.

След приключване събирането на всички допуснати доказателства се е постановило и решението предмет на обжалване.

В същото след анализ на събрания по делото доказателствен материал е прието, че предпоставките за ангажиране отговорността на застрахователя за репарирание на причинените на първоначалната ищца по т. дело № 654/2020 г. неимуществени вреди от изживените болки и страдания вследствие получените от инцидента травми са налице. Прието е и че са налице и предпоставките за обезщетяване на двете и деца в качеството им на ищци по присъединеното дело.

По отношение на претърпените болки и страдания и дължимото за тях обезщетение на първоначалната ищца по т. дело 654/2020 г. е посочено, че следва да се изхожда от тежестта на множеството увреждания и интензитета на търпените в резултат на тях болки, страдания. Взети са предвид и неудобствата свързани с обездвижването на пострадалата, невъзможността да се обслужва сама за целия период до смъртта ѝ, да се храни самостоятелно, както и наложилите са две последващи хоспитализации поради влошаване на състоянието ѝ, драстичната промяна на начина и на живот. Всичко това е съотнесено и с обстоятелството, че целият този дискомфорт е бил поради смъртта ѝ само за около два месеца и половина. Така размерът на дължимото се обезщетение е определен на 90 000 лв.

При определяне размера на обезщетението за неимуществените вреди съдът е изхождал от наличието на топли и близки отношения между ишците и починалата. Съобразил се и с това, че се касае за внезапна и неочаквана смърт на родител, която ще донесе мъка до края на живота на преживелите деца. На тази база е достигнал до извод, че всеки от ишците би следвало да получи по 150 000 лв. В подкрепа на това му становище е посочено, че по делото не било установено наличието на влошено психическо състояние на ишците и непреодолени психични травми.

Преди да формира извод за дължимостта на горните суми от ответното дружество съдът е разгледал направеното във връзка с двата иска възражение за съпричиняване относно пътуването без обезопасителен колан в микробуса.

След анализ на събраните доказателства и изготвените експертизи е достигнал до извод, че такова е налице и размерът му е определен на 1/3. С него са намалени споменатите по-горе размери на обезщетения.

Така по отношение на претенцията за обезщетяване на вредите претърпени от самото пострадало лице е посочено, че общо дължимия размер

става 60 000 лв. или по 30 000 лв. за всеки от двамата наследници на първоначалната ищца.

По отношение на претенциите на самите деца за претърпените от тях вреди пък е казано, че следва да им се присъдят по 100 000 лв.

Върху така описаното обезщетение на основание чл. 429, ал. 3 от КЗ е присъдена законна лихва от датата, на предявяване на застрахователна претенция от увредените лица. Така за сумите от по 30 000 лв. същата е присъдена от 01. 10. 2020 г., а за сумите от по 100 000 лв. от 17.10.2020 г.

Съответно исковете до пълния предявен размер са били отхвърлени като неоснователни.

Недоволни от решението са останали ишците по делото и са подали жалбата довели до образуване на настоящето дело.

Решението в частта, с която е извършено произнасяне по иска за претърпените от В.П. неимуществени вреди се обжалва в частта отхвърляща иска за разликата между сумата от 90 000 лв. и присъдените общо с решението 60 000 лв. ,т.е. за общата сума от 30 000 лв. или по 15 000 лв. за ищец. Изложените съображения за неправилност и незаконосъобразност са свързани с доводи за липса на съпричиняване на вредоносния резултат

Актът на ПОС в частта, с която е извършено произнасяне по исковете на К. Г. Д., ЕГН *****, гр.П., ул."Д." №*, ет.*, ап.* и Г. А. Х., ЕГН ***** за обезщетяване на претърпените от самите тях неимуществени вреди от смъртта на майка им се обжалва за разликата между дължимите, според жалбоподателите по 180 000 лв. и присъдените от съда по 100 000 лв., т.е. за по 80 000 лв.

Доводите за неправилност и необоснованост са свързани с това, че е нарушен принципа на чл. 52 от ЗЗД при определяне на размера на дължимото обезщетение и то следва да е по 180 000 лв. на ищец, а не по 150 000 лв. Твърди се и липсата на съпричиняване, т.е. на предпоставка за прилагане на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД и намаляване на дължимото обезщетение.

С оглед разпоредбата на чл. 269 от ГПК съдът дължи произнасяне за валидността и допустимостта на обжалваното решение служебно, а досежно правилността му с оглед посоченото в жалбата.

По повод на тази преценка ПАС намира за нужно да посочи, че едно

решение е невалидно (нищожно), когато не е постановено от надлежен орган или е постановено от ненадлежен състав, т.е. от лице, което няма качество на съдия или от едноличен вместо троен състав и т.н. Нищожно е и решение, което не е подписано или не е постановено в предвидената от закона писмена форма. Налице е нищожност и в случаите, когато решението е постановено от съда извън пределите на неговата компетентност, т.е. срещу лица неподчинени на правораздавателната власт на българските съдилища.

В случая нито една от тези предпоставки не е налице и за нищожност не може да се говори.

По отношение на недопустимостта е нужно да се спомене, че от съдържанието на чл. 270, ал.3 от ГПК следва извод, че такава е налице, когато е извършено произнасяне въпреки липсата на право на иск или има произнасяне по един непредявен иск. Налице е недопустимост и когато спорът е разгледан от некомпетентен съд, т.е. във всички случаи, когато е постановен съдебен акт въпреки липсата на предпоставки за разрешаване на спора по същество.

В случая за липса на право на иск не може да се говори.

Съдът е сезиран с искове с правно основание чл. 432, ал.1 от КЗ.

В тази законова разпоредба е казано, че у вреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ при спазване на изискванията на чл. 380 КЗ.

В него е предвидено, че лицето, което желае да получи застрахователно обезщетение е длъжно да отправи към застрахователя писмена застрахователна претенция.

Съответно в чл. 496, ал.1 от КЗ е казано, че срокът за окончателно произнасяне по претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите не може да е по-дълъг от три месеца от нейното предявяване по реда на чл. 380 КЗ пред застрахователя, сключил застраховката или пред неговия представител за уреждане на претенции.

В чл. 498, ал. 3 от КЗ се предвижда, че увреденото лице може да предяви претенцията си за плащане пред съда само ако застрахователят не е платил в срока по чл. 496 КЗ, откаже да плати обезщетение или ако

увреденото лице не е съгласно с размера на определеното или изплатеното обезщетение.

Анализът на горните текстове води до извод, че допустимостта на искова претенция по чл. 432, ал.1 от КЗ е обусловена от това ищецът първо да е упражнил правото си по чл. 380 от КЗ и от това в сроковете по чл. 496 КЗ да няма плащане на обезщетение, да има отказ, респ. претендиращият обезщетение да не е доволен от размера му.

В случая от представените по делото доказателства е безспорно, че двамата ищци са предявили пред ответното дружество претенциите си за обезщетяване на претърпените от тях вреди от смъртта на майка им с молба от 16.12.2020 г./ стр. 25 от т. дело 357/21 г./ По повод на същите в споменатия по- горе 3 м. срок до определяне или изплащане на обезщетение не се е стигнало.

Това от своя страна обуславя интересът им да претендират заплащане на обезщетение за претърпените от тях неимуществени вреди във връзка с ПТП-то причинило смъртта на майка им по исков път, т.е. исковете им са допустими.

Допустима е и първоначалната искова претенция на тяхната майка, по която в хода на делото като правоприемници са конституирани нейните деца.

По повод на това становище на ПАС следва да се посочи, правото да се претендира обезщетение за неимуществени вреди е лично обусловено от преценката на съответното лице за това дали е претърпяло такива. Това от своя страна предполага, че може да се говори за наследяване на същото само ако то вече е упражнено от страна на пострадалия. В случая това е така с оглед отправената от нея застрахователна претенция до застрахователя на 01.10.2020 г. По повод на същата произнасяне в споменатия по- горе 3 месечен срок липсва и респективно за молителката или наследниците ѝ възниква правото по съдебен ред да търсят заплащане на съответното обезщетение. Това, че към момента на първоначалното предявяване на иска този срок не е бил изтекъл е без никакво значение при условие , че съдът не се е десезрал в този момент, а в следствие с оглед спомената липса на произнасяне от страна на застрахователя предпоставката обуславяща пораждането на правото на иск вече е била възникнала и не може да се говори за недопустимост поради липса на право на иск.

Във връзка със същите видно от данните по делото разгледаните от първоинстанционния съд претенции са с правно основание чл. 432, ал.1 от КЗ и предмет на преценка са били факти и обстоятелства от значение за искиове от този тип. Решението не е постановено и от съд, който с оглед разпоредбите на ГПК /чл. 115, ал.2/ не е следвало да разглежда настоящия правен спор.

Казаното сочи, че ПАС съобразно разпоредбите на чл. 271 от ГПК следва да реши спора по същество, като потвърди или измени изцяло или отчасти обжалваното решение. При извършване на тази преценка той ще е обвързан от посочените в жалбите съображения за неправилност.

От съдържанието на чл. 432, ал.1 от КЗ следва, че основателността на исковите претенции на първо място е обусловена от наличието на застрахователно правоотношение за застраховка „Гражданска отговорност“ между извършителят на деликта и ответното застрахователно дружество.

По силата на такъв договор съгласно разпоредбата на чл. 477, ал. 1 от КЗ обект на застраховане по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите е гражданската отговорност на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторни превозни средства, за които застрахованите отговарят съгласно българското законодателство или законодателството на държавата, в която е настъпила вредата.

В чл. 493, ал.1 от КЗ е посочено, че застрахователят по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите покрива отговорността на застрахования за причинените на трети лица, в това число пешеходци, велосипедисти и други участници в движението по пътищата, вреди вследствие на притежаването или използването на моторно превозно средство по време на движение или престой. В т.1 сред подлежащите на покриване вреди е посочено, че са неимуществените и имуществените вреди вследствие на телесно увреждане или смърт.

Това води до извод, че отговорността на застрахователното дружество при наличие на сключен договор за застраховка гражданска отговорност е обусловена и от установяването на отговорност на застрахованото лице за причинено от него увреждане. Тя при непозволеното увреждане произтича от разпоредбите на чл. 45 и сл. от ЗЗД.

В чл. 45 от ЗЗД е казано, че всеки е длъжен да поправи вредите, които виновно е причинил другиму.

Според чл. 51 от ЗЗД пък обезщетение се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането.

От казаното следва, че фактическият състав на непозволеното увреждане обхваща наличието на противоправно деяние, вина и вредоносен резултат, което да е пряка и непосредствена последица от увреждането.

От описаното по-горе съдържания на първоинстанционното решение и въззивната жалба става ясно, че съдебният акт е влязъл в сила за присъденото обезщетение за претърпени от В. П. неимуществени вреди в общ размер от 60 000 лв. или по 30 000 лв. за двамата ѝ правоприемници конституирани в процеса ведно със законната лихва от 01.10.2020 г. Той е влязъл в сила и по отношение присъденото вече лично на тези двама правоприемници обезщетение от по 100 000 лв. за обезщетяване на претърпените от тях вреди с оглед ПТП-то причинило смъртта на майка им В. П..

Това сочи, че е налице СПН по въпроса за наличието на всички елементи обуславящи отговорността на деликвента, респ. на неговия застраховател с оглед споменатите по-горе разпоредби на чл. 432 от КЗ, вкл. и по въпроса за началния момент, от който се дължи законна лихва върху обезщетенията. Тук за пълнота следва да се посочи, че по въпросите обуславящи отговорността на деликвента е приложима и разпоредбата на чл. 300 от ГПК с оглед наличието на влязлата в сила присъда постановено по приложеното нохд № 543/2022 г. по описа на Варненски окръжен съд по отношение на водача на застрахованото при ответника по настоящето дело МПС.

Това съобразено с разпоредбата на чл.269, изр. 2 от ГПК, приетото в ТР № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС сочи, че предмет на преценка в настоящето производство следва да бъде въпроса за справедливия размер на дължимото обезщетение за неимуществени вреди претърпени лично от ищците вследствие на ПТП-то довело до смъртта на майка им, както и това е или не е налице съпричиняване на вредоносния резултат от страна на тази майка, което да е основание за намаляване на обезщетенията дължими на двамата ищци в лично качество и в качеството им на наследници на майката за претърпените от нея вреди от ПТП-то до смъртта ѝ.

Във връзка с определяне на справедливия размер на дължимото обезщетение на двамата ищци от смъртта на майка им следва да се има предвид, че връзката между дете и родител започва да се гради от момента на раждането и с всяка изминала година до пълнолетието същата се заздравява и задълбочава по простата причина, че именно родителите са тези които осигуряват физически и материални грижи за децата си, участват при формиране на техните морални ценности и виждания за живота. Така към 18-та година в съзнанието на всяко едно дете неговият баща или неговата майка са най-близките му хора и първите към които то се обръща за преодоляване на житейски трудности, получаване на съвет и т.н. В последващия житейски път на детето независимо от създаването на семейство, раждането на негови деца и воденето на самостоятелен и отделен живот при нормално развивали се до тогава отношения дете-родител според ПАС така създадената връзка не само не отслабва, но е логично да се задълбочава по простата причина, че родителите като лица с по-голям житейски опит са хората, които винаги помагат на своите дори и пораснали деца във всеки момент на техния живот дори и от разстояние било то със съвет, било то с морална или финансова подкрепа. Последното реално не може да бъде и основание за отслабването ѝ с оглед съществуващите в момента средства за комуникация.

Внезапното прекъсване на така изградените отношения на любов, обич, уважение, близост, подкрепа и взаимопомощ /морална и икономическа/ е логично да създаде рязък дискомфорт във всяко едно семейство, при който семейните отношения са били от типа посочен по-горе. Още по силно е стресовото състояние от преустановяване на тази близост в случаите, при които прекъсването е следствие на тежък инцидент довел до внезапна смърт или тежки физически увреждания на родителя, които в последствие са причинили и смъртта му. Нарушаване на нормалната психика в тези случаи от една страна идва от загубата на близък човек, състоянието на празнота и безпомощност, както и от факта, че в бъдеще той няма да е до теб, няма да го виждаш, докосваш, да споделяш с него и да получаваш обич, подкрепа и помощ в трудни житейски моменти. От друга страна нарушаването на психиката при по-късното настъпване на смъртта настъпва и от това, че си свидетел на тежкото и безпомощно състояние на твоя близък и мъките, които той ежедневно изпитва, както и от чувството на безпомощност от това, че си нищо не можеш да допринесеш за настъпване на подобрене и оздравяване.

Изложеното води до извод, че състоянията на скръб, болка, меланхолия, затваряне в себе си, стрес преустановяване на контакти с приятели и роднини, чувството на празнота и безпомощност са пряко свързани със загубата на баща, майка или съпруг, т.е. с произшествието довело до същата.

В чл. 52 от ЗЗД е казано, че обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Това съобразено и с ППВС № 4 от 1968 г. сочи, че размерът му зависи от вътрешното убеждение на решаващия съдебен орган, което следва да е изградено на база събрания по делото доказателствен материал установяващ характера на увреждането начина, по който то се е отразило на духовното и психично състояние на увреденото лице и разбира се икономическата обстановка в страната. При преценка начина на отразяване върху духовното и психично състояние на увредения в случаите на смърт на негов близък същата следва да се извърши и като се вземе предвид възрастта на починалия. При преценка на близостта пък следва да се има предвид не само наличието ѝ от правна гледна точка, но и действителните отношения между починалия и родственика претендиращ увреждане. Те от своя страна за ПАС подлежат на преценка на база данните за начина, по който същите са контактували помежду си и респективно реакциите, които децата или родителите са имали при моменти на трудност в живота на някой от тях.

По конкретното дело за установяване на отношенията между ишците и починалата са разпитани св. Л. П. /майка на починалата и баба на ишците/ и Д.П. /брат и вуйчо/, т.е. лица имащи преки и непосредствени впечатления от живота им като семейство. В показанията си те излагат факти свързани с починалата, раждането на децата ѝ, отглеждането им, привързаността между майката от една страна и двете ѝ деца и т.н. От същите се установява, че покойната е била една трудолюбива, отговорна и грижовна жена. С бащата на дъщеря ѝ К. се развела много скоро след раждането и отглеждала същата сама, респ. в последствие с бащата на сина ѝ Г., с който живеела на семейни начала. В отглеждането като във всяко едно нормално българско семейство помагали и нейните близки- майка ѝ и брат ѝ. Горните обстоятелства спомогнали между майката и двете ѝ деца да се изградят отношения на любов и близост. Те довели до поява на силна привързаност между нея и децата. Тя не била прекъсната с навършване на пълнолетие на К. и заминаването ѝ в А., нито пък от това, че починалата в един момент отишла

да работи в Ч. Това е видно от факта, че синът ѝ също отишъл при нея, за да работи там, както и от това, че веднага след инцидента се установил във В., за да помага в полагането на грижи за майка си. Силната връзка между починалата и К. от своя страна се потвърждава и от факта, че дори и след катастрофата парализираната майка е питала за състоянието на дъщеря ѝ, която абортирала и се наложило направа на кюртаж.

Тежките травми на майката, страданията ѝ от тях приживе и настъпилата смърт променили според свидетелите живота на ишците. К. се стряскала на сън, отказвала да възприеме смъртта на майка си и да отиде на гробищата. Това според двамата свидетели е и причина, да не може отново да забременее. Г. пък от стрес и напрежение започнал да пие, но с помощта на близките си преодолял тази криза. Заминал отново за Ч. от където споделял, че се чувства самотен.

Изложеното от свидетелите за изживяванията на двамата ищци следва да се прецени едновременно със заключението на назначеното по делото психологическа експертиза на ишцата К. и това, че е отказано извършване на такава на другия ищец. В тази експертиза е достигнато до заключение, че за ишцата не са настъпили съществени промени в психологичното ѝ състояние, които да са довели до промяна на жизнените ѝ функции.

На база изложеното за ПАС следва извод, че негативните изживявания на двамата ищци са обичайни за събития от този тип и не са довели до рязка промяна в психологичното им състояние. Те са изживели обичайните шок, болка, скръб, тъга. Изпитват и самота с оглед на факта, че в бъдеще няма да могат да контактуват и се съветват с починалата. Наред с това обаче според ПАС при определяне на обезщетенията следва да се вземе предвид и това, че двете деца са били свидетели на бавното гаснене на майка им от получените от инцидента травми.

Всичко това съотнесено с икономическата обстановка в страната навежда ПАС до извод, че размерът на дължимото им се обезщетение с оглед чл. 52 от ЗЗД следва да е по 180 000 лв. за всеки от тях.

Дали тази сума ще им се присъди изцяло зависи от това е или не е налице основание за приложимост на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД, т.е. твърдяното от ответника съпричиняване.

Наличието на такова обуславя и размерът, с който следва да бъдат

обезщетени изживяванията на самата им майка в периода от катастрофата до смъртта ѝ. В случая с оглед липсата на оспорване на определения от ПОС справедлив размер от 90 000 лв. по отношение на същото единствено следва да се прецени е или не е налице съпричиняване.

В чл. 51, ал. 2 на ЗЗД е казано, че ако увреденият е допринесъл за настъпването на вредите, обезщетението може да се намали. Изводите за наличие на такова следва да се направят на база съпоставка действията на деликвента и пострадалия към момента на произшествието и преценка с оглед на същата дали то би настъпило независимо от поведението на пострадалия или е налице причинна връзка между тях. Във връзка с извършването ѝ следва да се има предвид, че за допринасянето е без значение психическото състояние на пострадалия. Това е така по причина, че законодателят не обуславя приложимостта на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД от същото, а само от това дали действията са допринесли за настъпване на инцидента, т.е. възможността да ръководи и разбира постъпките си е без значение за извода е или не е налице съпричиняване. Без значение за извода за настъпване на съпричиняването с оглед изложеното по-горе са и действията на трети лица допринесли за настъпване на увреждането с изключение на случаите, при които самото пострадало лице е знаело, че те са настъпили или, че ще бъдат извършени, но не е предприело нищо за предотвратяването им. В тези хипотези обаче изводите за съпричиняване и необходимост от намаляване на обезщетението пак се правят на база поведението на пострадалото лице-знанието за тези действия и непротивопоставяне на същите.

В случая ответникът свързва наличието на съпричиняване с пътуване без обезопасителен колан и нарушение на разпоредбата на чл. 137а от ЗДП.

В нея е казано, че водачите и пътниците в моторни превозни средства от категории M1, M2, M3 и N1, N2 и N3, когато са в движение, използват обезопасителните колани, с които моторните превозни средства са оборудвани. В ал. 2 на този член са посочени лицата, които не са длъжни да спазват това законово изискване- бременните жени, лицата, чисто физическо състояние не позволява използването на обезопасителен колан, лицата с трайни увреждания на горни крайници и/или опорно-двигателния апарат, които управляват моторни превозни средства, адаптирани съобразно техните нужди, водачите на таксиметрови автомобили, когато превозват пътници в

рамките на населеното място и инструкторите - при управление на автомобила с учебна цел.

В случая МПС-то, в който е пътувала пострадалата и в следствие починала В. П. е от споменатата по- горе категория. Това съотнесено с липсата на доказателства, че тя е от кръга лица, които са освободени от задължението за ползване на колани води до логичен извод, че към момента на инцидента е следвало да пътува с поставен такъв.

От заключенията на приетите по делото КСМАТЕ, а и дадените обяснения при приемането им от експертите е видно, че П. е получила травмите от удар или притискане със или върху твърд тъп предмет при преобръщането на дясната страна на МПС при удара и изпадането от седалката и удар в горната част на гърба в интериорни части на купето. Посочено е и че това изпадане не би било възможно ако пострадалата е била с поставен обезопасителен колан. На тази база е направен извод, че тя би получила по- леки травми, но не и счупването на гръбначния стълб, което реално е най- тежката травма, причинило е парализата и допринесла за здравословните усложнения довели до смъртта ѝ. В заключението си експертите говорят за липса на коланни травми и за това, че МПС от този тип е фабрично оборудвано с колани. Тук следва да се посочи, че данни за липса на колан се съдържат и в дадените на два пъти/ по двете дела пред съединяването им/ показанията на св. И.М. шофьор на катастрофирания бус. Това от своя страна логично би следвало да доведе до извод за наличие на съпричиняване.

От страна на ищците в жалбата липсата на такова се извежда от факта, че експертите говорили за фабрично оборудване с колани, а не за наличие на колани за конкретното МПС. В нея се споменава и че на снимките на фотоалбума не се виждали такива. В тази връзка следва да се посочи, че снимките не обхващат тази част от интериора на катастрофиралото МПС, което да позволи преценка за наличие или липса на колани в катастрофиралото МПС. В този мисъл са и дадените обяснения от в.л. С. при приемане на заключенията на КСМАТЕ . В тях той действително говори и за това, че преценката му за колани е на база рамата на превозното средство и това, че от същата следва извод, че то е фабрично оборудвано. Той споменава и за случаи, при които в следствие така монтираните колани се

демонтирали. В тази връзка следва да се посочи, че фабричното оборудване е безспорен факт, но не и премахването му. По тази причина е логично да се приеме, че това обстоятелство подлежи на доказване от оспорващата налацията на такава страна, а това в случая са ищците. От тях действия в тази насока не са предприети, което сочи, че до извод за липса на монтирани колани в превозното средство не може да се достигне. Това следва и от показанията на споменатия св. М., а и от тези на св. Й.Ц., който е бил пътник в буса. Те в тях говорят за непоставени ковани, а не за липсващи в превозното средство такива.

Това води до извод, че съпричиняване безспорно е налице. Липсата на колана видно от казаното по-горе е и основната причина за получаване на най-тежките травми и за смъртта на ищцата от същите. Така изложеното за ПАС е основание да се формира извод за размер на съпричиняване не по-малък от 1/3. Това съотнесено с липсата на искане от застрахователя за определяне на по-голям такъв сочи, че посочените по-горе справедливи размери на обезщетения следва да се намалят с по 1/3.

Ето защо ответното дружество за обезщетяване на претърпените лично от П. вреди дължи сумата от 60 000 лв., т.е. на конституиране в хода на процеса нейни наследници се дължат по 30 000 лв. В този смисъл е решението на ПОС и следва да се потвърди.

Във връзка с неимуществените вреди претърпени от самите наследници дължимото обезщетение намалено с 1/3 (60 000 лв.) е в размер на по 120 000 лв. ПОС е присъдил 100 000 лв., което сочи, че решението следва се отмени в частта отхвърляща претенциите на ищците за по още 20 000 лв. и да се постанови друго присъждащо същите. То следва да се потвърди в частта отхвърляща исквете за разликата между 180 000 лв. и дължимите според ПАС по 120 000 лв. на всеки от ищците.

Върху тези суми се дължи и законна лихва. Във връзка със същата е нужно да се посочи, че според чл. 492, ал. 2, т.2 от КЗ в застрахователното обезщетение се включват и лихви за забава, когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице. Посочено е че същите се дължат при условията посочени в ал. 3 на чл. 429 от КЗ. В тази алинея пък е предвидено, че те се плащат от застрахователя в рамките на лимита на отговорност и считано от по-ранната дата измежду датата на уведомяването

от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл. 430, ал.1, т.2 от КЗ или тази на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице.

При отговорността по чл. 45 от ЗЗД деликвента дължи законна лихва от момента на увреждането. Това сочи, че тази законна лихва се дължи и от застрахователя съответно считано от посочения в чл. 429, ал.3 от КЗ начален момент. В случая от страна на ищите не е оспорено, че за обезщетението претендирано от самата пострадала той е 01.10.2020 г., а за това претендирано лично от децата ѝ е 17.12.2020 г. и от тази дати следва да се присъди законната лихва.

Изложеното налага осъждането на застрахователното дружество да заплати в полза на бюджета на съдебната власт още 1600 лв. ДТ по сметка на Пловдивския окръжен съд и 800 лв. ДТ по сметка на Пловдивския апелативен съд.

Съответно във връзка с допълнително присъдените на ищите по 20 000 лв. застрахователното дружество следва да бъде осъдено да заплати на адв. Н. Н. Д., гр. С. за осъществено им процесуално представителство пред ПАС по чл. 38 от ЗА адв. възнаграждение в размер на по 1500 лв. с ДДС или общата сума от 3 000 лв. с ДДС.

При определяне на същото ПАС се съобрази с това, че според направеното с решение от 25.01.2024 г. на СЕС постановено по дело № С-438/2022 г. тълкуване на чл. 101, §2 на ДФЕС, вр. с чл. 4, § 3 на ДЕС определения с Наредбата минимални размери на възнагражденията не са задължителни и не обвързват съда, т.е. при определяне на справедливия им размер съдът трябва да изхожда единствено от фактическата и правна сложност на делото, вида и количеството извършена работа от адвоката.

Във връзка с това и факта, че за производството пред ПОС е присъдено адв. възнаграждение по чл. 38, ал. 2 от ЗА в размер на 15 050 лв. ПАС счита, че допълнително такова за присъдените по още 20 000 лв. на ищите не следва да се определя.

Водим от това съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА постановеното от Пловдивския окръжен съд по т. дело № 654/2020 г. решение № 260063 от 19.12.2023 г. в части с които се:

1. ОТХВЪРЛЯТ предявените от К. Г. Д., ЕГН *****, гр.П., ул."Д." №*, ет.*, ап.* и Г. А. Х., ЕГН *****, гр.П., ул."В." №*, ет.*, ап.* искове, в качеството им на правоприменители на починалата след завеждане на делото ищца В.Г.П., ЕГН ***** против ЗК „Л.И.“ АД, ЕИК ***, гр.С., бул."С.ш." №** за осъждането на дружеството да им заплати обезщетение за неимуществените вреди претърпени от В.Г.П., вследствие на ПТП, настъпило на 11.09.2020 г. в гр.В. на ул."Г.К." и бул."Ц.О." виновно причинено от И.В.М. като водач на автобус, рег.№***, марка „Ф.“, модел „К.“, за което МПС към датата на настъпване на произшествието има сключена валидна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ с ответното застрахователно дружество в размер на по 15 000 лв. за всеки от тях ведно със законната лихва за забава върху сумата, считано от 01.10. 2020 г. до окончателното ѝ изплащане, които се равняват на разликата между сумата от по 45 000 лв. и присъдените с решението по 30 000 лв. на всеки от ищите.

2. ОТХВЪРЛЯТ предявените от К. Г. Д., ЕГН *****, гр.П., ул."Д." №*, ет.*, ап.* и Г. А. Х., ЕГН *****, гр.П., ул."В." №*, ет.*, ап.* искове против ЗК „Л.И.“ АД, ЕИК ***, гр.С., бул."С.ш." №** за осъждането на дружеството да им заплати обезщетение за неимуществените вреди претърпени от смъртта на майка им В.Г.П. на 23.11.2020 г. настъпила вследствие на ПТП станало на 11.09.2020 г. в гр.В. на ул."Г.К." и бул."Ц.О." виновно причинено от И.В.М. като водач на автобус, рег.№***, марка „Ф.“, модел „К.“, за което МПС към датата на настъпване на произшествието има сключена валидна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ с ответното застрахователно дружество за сумата от по 60 000 лв., ведно със законната лихва за забава върху сумата, считано от 17.12.2020 г. до окончателното ѝ изплащане за всеки равняваща не разликата между сумата от по 180 000 лв. и дължимите според ПАС по 120 000 лв.

ОТМЕНЯ постановеното от Пловдивския окръжен съд по т. дело № 654/2020 г. решение №260063 от 19.12.2023 г. в частта с която се:

ОТХВЪРЛЯТ предявените от К. Г. Д., ЕГН *****, гр.П., ул."Д." №*, ет.*, ап.* и Г. А. Х., ЕГН *****, гр.П., ул."В." №*, ет.*, ап.* искове против ЗК „Л.И.“ АД, ЕИК ***, гр.С., бул."С.ш." №** за осъждането на

дружеството да им заплати обезщетения за неимуществените вреди претърпени от смъртта на майка им В.Г.П. на 23.11.2020 г. настъпила вследствие на ПТП станало на 11.09.2020 г. в гр.В. на ул."Г.К." и бул."Ц.О." виновно причинено от И.В.М. като водач на автобус, рег.№***, марка „Ф.“, модел „К.“, за което МПС към датата на настъпване на произшествието има сключена валидна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ с ответното застрахователно дружество в размер на по 20 000 лв., ведно със законната лихва за забава върху сумата, считано от 17.12.2020 г. до окончателното ѝ изплащане, които обезщетения се равняват на разликата между дължимите им се според ПАС по 120 000 лв. и присъдените от ПОС с решението по 100 000 лв. като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА ЗК „Л.И.“ АД, ЕИК ***, гр. С., бул. „С.ш.“ № * да заплати на К. Г. Д., ЕГН *****, гр.П., ул."Д." №*, ет.*, ап.* и Г. А. Х., ЕГН *****, гр.П., ул."В." №*, ет.*, ап.* по още 20 000 лв. ведно със законната лихва за забава върху сумата, считано от 17.12.2020 г. до окончателното ѝ изплащане на всеки за обезщетяване на претърпените от тях неимуществени вреди от смъртта на майка им В.Г.П. на 23.11.2020 г. настъпила вследствие на ПТП станало на 11.09.2020 г. в гр.В. на ул."Г.К." и бул."Ц.О." виновно причинено от И.В.М. като водач на автобус, рег.№***, марка „Ф.“, модел „К.“, за което МПС към датата на настъпване на произшествието има сключена валидна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ с ответното застрахователно дружество, която сума се равнява на разликата между дължимите им се според ПАС по 120 000 лв. и присъдените от ПОС с постановеното от Пловдивския окръжен съд по т. дело № 654/2020 г. решение №260063 от 19.12.2023 г. по 100 000 лв.

ОСЪЖДА ЗК „Л.И.“ АД, ЕИК ***, гр. С., бул. „С.ш.“ № * да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Пловдивския окръжен съд още 1 600 лв. ДТ.

ОСЪЖДА ЗК „Л.И.“ АД, ЕИК ***, гр. С., бул. „С.ш.“ № * да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Пловдивския апелативен съд 800 лв. ДТ.

ОСЪЖДА ЗК „Л.И.“ АД, ЕИК ***, гр. С., бул. „С.ш.“ № * да заплати на адвокат Н. Н. Д.,адв. №**, гр. С., площад П.№*, ет.* във връзка с

осъщественото по чл. 38, ал.1 ЗА процесуално представителство пред ПАС на К. Г. Д., ЕГН *****, гр. П. и Г. А. Х., ЕГН *****, гр. П. адвокатско възнаграждение в общ размер на 3 000 лв. с ДДС, т.е. / по 1500 лв. с ДДС на всеки от представляваните/.

Решението е постановено при участието на ЗД „Б.И.” АД, ЕИК ***, гр.С, ул.Д.В." №* в качеството му на трето лице помагач на страната на ответника.

Решението може да се обжалва в 1 месечен срок от получаване на съобщението за изготвянето му пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____